

Kela[®]

Ealáhagat ja eará ealáhatoažžu doarjagat

Oanehaččat ja čielgasit | 2024

Eläkkeet ja muut eläkkeensaajan tuet | Pohjoissaame

Sisdoallu

lešguđetlágan ealáhagat	3
Álbmotealáhat	6
Dáhkádusealáhat	8
Boarrásiidealáhat	10
Veajuiduhttindoarjja ja bargonávccahisvuodaaláhat	14
Eará doarjagat ealáhatoažžui	18
Bearašealáhat	22
Ohcan ja máksin	28
Ná Kela bálvala	35

lešguđetlágan ealáhagat

Ealáhaga sáhttá oažžut mánggalágan eallindilis.
Ealáhagaid mákset bargoealáhatlágádusat ja Kela.

Dán gihppagis mitaluvvo ealáhagain,
maid Kela máksá.
Lassin mitaluvvo ealáhatoažžu eará doarjagiid birra.

Sáhtát oažžut ealáhaga, go jovssat ealáhatagi.
Ovdal ealáhatagi sáhtát oažžut ealáhaga bargonávccahisvuoda
dahje bargguhisvuoda vuodul.
Lassin sáhtát oažžut bearašealáhaga,
jos du oapmahaš jápmá.

Gihppaga loahpas leat dieđut das,
mo ealáhagat ja doarjagat ohccojuvvojit.

Gihpa mitala jagi 2024 dilis.

Lassidiehtu nehta ja telefonna bokte

Kela doarjagiin mitaluvvo
davvisámegillii čujuhusas
www.kela.fi/davvisamegiella

Ealáhagain mitaluvvo dárkileappot
Kela suomagielat siidduin
www.kela.fi/elakelaiset

Jos dus leat jearaldagat,
sáhtát ringet bálvalannummirii
020 692 202

Man ealáhaga sáhtta oažžut?

Ealáhagaid sáhtta oažžut bargoealáhtlágádusain ja Kelas.
Bargoealáhtlágádusat mákset bargoealáhaga.
Dat vuodđuduvvá bálkái ja eará bargobođuide.
Jos bargoealáht leat unni, sáhtta oažžut ealáhaga maiddái Kelas.

Bargoealáhtlágádusat ja Kela mákset ealáhagaid golmma iešguđetlágán diliin.
Sáhtta oažžut ealáhaga, go ollet ealáhatahkái.
Ovdal ealáhatagi sáhtta oažžut ealáhaga bargonávccahisvuoda dahje bargguhisvuoda vuodul.
Lassin sáhtta oažžut bearašealáhaga, jos oapmahaččat jápmá.

Vulobeale govvi leat čohkkejuvvon ealáhagat ja daid molssaeavttut iešguđetlágán eallindiliin.

	 Bargonávccaid headjoneapmi	 Ealáhatahkái ollen	 Oapmahačča jápmin
Bargoealáhtlágádusat	Ámmátláš veajuiduhttin	Boarrásiidealáht	
	Veajuiduhttinjoarjja, bargonávccahisvuoda-ealáht ja oassebargonávccahisvuoda-ealáht	Oassálas boarrásiidealáht	Bearašealáht leskii ja mánáide
	Bargokarrieraealáht	Bargokarrieraealáht	
Kela [®]	Buohcuvuodabeaiveruhta	Áraduvvon boarrásiidealáht	Bearašealáht leskii ja mánáide
	Iešguđetlágán veajuiduhttinhamit ja veajuiduhttinruhta		
	Mearreáigásaš veajuiduhttinjoarjja dahje bargonávccahisvuoda-ealáht	Boarrásiidealáht	
	Dáhkádusealáht	Dáhkádusealáht	
	 Bargoeallimii máhccan?		

Ealáhaga lassin sáhtta oažžut Kelas

- mánnábajádusa
- ealáhatoažžu ássandoarjaga
- ealáhaga oažžu dikšundoarjaga
- sohtelasi ja badjelmearálaš sohtelasi
- vuodđoáigáibohtindoarjaga.

Bargoealáht

Váldooassi ealáhagain leat bargoealáhagat.
Bargoealáht čoggo, go leat barggus ja oaččut das báلكká.

Bargoealáhagaid dikšot bargoealáhtlágádusat, mat leat máŋga.

Don ja du bargoaddit lehpēt máksán barganjagiid áigge bargoealáhtmávssuid.
Du ealáht mearriduvvo dan mielde, man olu leat dinen barganjagiid áigge.

Priváhta fitnodatdoalli lea máksán ealáhtmávssuid ealáhtfitnodahkii, man son lea ieš válljen.

Eanadoallofitnodatdoalli lea máksán ealáhtmávssuid su iežas ealáhtlágádussii, Melai.

Bargoealáhagain oaččut dieđu

- iežat bargoealáhtlágádusas
- Ealáhtdovrguovddázis (Eläketurvakeskus)

• neahtas:
www.tyoelake.fi

Álbmotealáhat

Jos it oaččo bargoealáhaga dahje dat lea uhcci,
Kela máksá dutnje álbmotealáhaga.

Sáhtát oažžut álbmotealáhaga dievas meari dušše dalle,
jos oaččut bargoealáhagaid vuollái 66 euro mánotbajis.
Jos oaččut eanet bargoealáhagaid,
de álbmotealáhat lea uhcit dahje it oaččo dan olláge.

Álbmotealáhaga dievas mearri lea
sulaid 776 euro mánotbajis.
Jos dus lea náittosguoibmi dahje rabasguoibmi,
álbmotealáhaga dievas mearri lea sulaid 693 euro mánotbajis.

Álbmotealáhat sáhttá leat uhcit,
jos leat váldán boarrásiidealáhaga áraduvvon ealáhahkan
nappo ovdal go leat deavdán 65 jagi.

Álbmotealáhat sáhttá leat uhcit maiddá dalle,
jos leat ássan olgoriikkain.
Maiddá olgoriikii fárren sáhttá váikkuhit
álbmotealáhahkii, man oaččut.

Jeara Kela bálvalannummiris,
mo olgoriikkain ássan váikkuha álbmotealáhahkii.
Bálvalannummir lea
020 634 0200.

Álbmotealáhaga uhcidit

- bargoealáhat
- eará ealáhagat ja buhtadusat, maid don oaččut.

Álbmotealáhaga eai uhcit

- beallelačča boadut
- ealáhat, mii lea čoagganan máná divššu áigge
- studerema áigge čoggon ealáhat
- bargonávccahisvuodaealáhaga geardebajádus.

Kela ealáhagain ja bargoealáhagain gessojuvvo vearru.

Álbmotealáhaga boahtoráját

Sáhtát oažžut álbmotealáhaga,
jos du eará ealáhatboadut ja buhtadusat
leat unnibut go čuovvovaš boahtorájít:

- sulaid 1 435 euro mánotbajis,
jos dus lea rabasguoibmi dahje náittosguoibmi
- sulaid 1 601 euro mánotbajis,
jos ásat okto.

Boahtoráját dárkkuhit bruttoboáduid
dahjege boáduid, main ii leat gessojuvvon vearru.

Boahtoráját sáhttet leat uhcit,
jos leat ássan olgoriikkain.
Muhtin dáhpáhusain boahtoráját sáhttet leat maiddá stuorat.

Kela dahká mearrádusa du álbmotealáhagas
dahje dáhkáduseláhagas easkka dalle, go čielgá,
man olu oaččut eará ealáhagaid.

Dáhkádusealáhat

Kela máksá dutnje dáhkádusealáhaga,
jos du eará ealáhagat báhcet oalle uhccin
dahje it oaččo eará ealáhaga.

Dáhkádusealáhaga sáhtta oažžut dušše
Suomas ássi ealáhatolmmoš.
Dan sáhtta oažžut, go lea ássan Suomas unnimustá 3 jagi.

Dáhkádusealáhaga dievas mearri lea
sulaid 977 euro mánotbajis.
Jos it oaččo olláge eará ealáhagaid,
oaččut dievasmearálaš dáhkádusealáhaga.

Dáhkádusealáhat lea goittotge uhcit,
jos leat ovdal ealáhatagi ohcan áraduvvon
boarrásiidealáhaga.
Lea vejolaš, ahte it dalle oaččo dáhkádusealáhaga.
Dáhkádusealáhaga uhcidit maiddái eará ealáhagat,
maid oaččut.
Dat geahpeduvvojit dievasmearálažžan dáhkádusealáhagas.

Dáhkádusealáhaga eai uhcit ovdamearkka dihte
dikšundoarjja, ássandoarjja, bargoboađut, opmodat
dahje beallelačča opmodat.
Jos oaččut bargonávccahisvuodaaláhaga,
du bargoboađut sáhttet goittotge váikkuhit
dáhkádusealáhahkii.

Bearašgaskavuodat eai váikkuhit dáhkádusealáhaga mearrái.

Jeara Kela bálvalannummiris,
mo olgoriikkain ássan váikkuha dáhkádusealáhahkii.
Bálvalannummir lea
020 634 0200.

Boarrásiidealáhat

Boarrásiidealáhat sáhttá leat bargoealáhat, álbmotealáhat dahje guktot.

Jos du boarrásiidealáhat máksojuvvo álbmotealáhahkan, dat álgá 65 jagi agis.

Jos leat bargan dahje ássan olgoriikkain, boarrásiidealáhaga mearri sáhttá leat uhcci. Sáhtát goittotge oažžut ealáhaga olgoriikkain.

Ovdamearka ealáhagain

Máhtte ja Márjá leaba náitalan. Soai leaba guktot boarrásiidealáhagas.

Máhtte oažžu bargoealáhaga 1 450 euro mánotbajis. Son ii oaččo álbmotealáhaga iige dáhkádusealáhaga.

Márjá lea guhká dikšon mánáid ruovttus. Son oažžu bargoealáhaga 500 euro mánotbajis ja álbmotealáhaga sulaid 475 euro mánotbajis. Márjá oažžu nappo ealáhaga oktiibuot sulaid 975 euro mánotbajis. Sutnje ii gula dáhkádusealáhat, danin go su boadut mannet badjel dáhkádusealáhaga boahtorájáin.

Ealáhahkii árabut

Jos dus lea vuoigatvuohta álbmotealáhahkii, sáhtát mearridit, válddátgo dan ovddalgihtii ovdalگو deavddát 65 jagi. Dát gohčoduvvo áraduvvon boarrásiidealáhahkan.

Jos don leat riegádan ovdal jagi 1962, sáhtát váldit áraduvvon boarrásiidealáhaga áramustá 64-jahkásažžan.

Áraduvvon ealáhat lea bissovaččat uhcit go 65 jagi agis álgán álbmotealáhat. Ealáhat uhccu 0,4 proseantta juohke mánotbaji nammii, mainna áradat dan. Gánneha váldit čielgasa ovddalgihtii das, man sturrosaš áraduvvon boarrásiidealáhat livččii.

Ovdamearka ealáhaga áradahttimis

Máijá báhcá bargoealáhahkii 64-jahkásažžan. Son oažžu bargoealáhaga 700 euro mánotbajis.

Máijá ohcá lassin 1 jagiin áraduvvon álbmotealáhaga. Álbmotealáhat lea áradeami dihte 3,6 proseantta (sulaid 17 euro mánotbajis) uhcit go dat livččii Máijái 65 jagi agis.

Máijá ássá okto.

Son oažžu bargoealáhaga lassin álbmotealáhaga sullii 442 euro mánotbajis.

Ealáhahkii mañnelabbo

Don it dárbbáš ohcat ealáhaga vel 65-jahkásažžan. Sáhtát nappo mañidit dahjege sirdit mañjelebbui ealáhaga álgima.

Dat bajida ealáhaga.

Ealáhat stuorru 0,6 proseantta juohke mánotbaji nammii, mainna sirddát dan mañjelebbui.

Bargguhisvuohta ja ealáhat

Jos don leat bargguheapmin ja lahka ealáhatagi, sáhtát beassat nu gohčoduvvon ealáhatbohccái. Ealáhatbohcci oaivvilda, ahte oaččut bargguhisvuodabeaiveruđa dan rádjai, go ozat boarrásiidealáhaga.

Jos leat riegádan ovdal jagi 1962, dus sáhttá leat vuoigatvuohta ohcat boarrásiidealáhaga 64-jahkásažžan.

Dán dáhpáhusas ealáhat ii uhco.

Muđuid oaččut bargguhisvuodabeaiveruđa 65 jagi agi rádjai.

Veajuiduhttindoarjja ja bargonávccahisvuodaealáhat

Jos leat guhká buohccin,
oaččut dábálaččat vuos buohcuvuodabeaiveruđa.

Go leat ožžon buohcuvuodabeaiveruđa 150 árgabeaivvi,
Kela sádde dutnje reivve,
mas mitaluvvo veajuiduhttima ja ealáhaga birra.
Sáhtát oažžut bovdehusa Kelai ráđđádallat das,
mo sáhtášii buoridit du bargonávccaid.

Go leat ožžon buohcuvuodabeaiveruđa sullii jagi
iige du bargonákca leat buorránan,
sáhtát ohcat veajuiduhttindoarjaga dahje
bargonávccahisvuodaealáhaga.

Veajuiduhttindoarjja lea mearreáigásaš
bargonávccahisvuodaealáhat.
Dat máksojuvvo divššu dahje veajuiduhttima áigge.
Gáibádussan lea,
ahte dutnje lea dahkkojuvvon veajuiduhttin- dahje dikšunplána.

Jos du bargonákca ii veajuiduhttindoarjaga áigge buorrán,
sáhtát ohcat bargonávccahisvuodaealáhaga.

Bargonávccahisvuodaealáhat sáhtá leat
sihke bargoealáhat ja álbmotealáhat.
Sáhtát ohcat daid seamma skoviin ja doaktárcealkámušain.

Gii oažžu Kelas bargonávccahisvuodaealáhaga?

Sáhtát oažžut bargonávccahisvuodaealáhaga,
jos leat 16–64-jahkásaš ja dus lea buohcuvuohta
dahje váddu, mii eastá du bargamis.

Jos leat bargan guhká ja deavdán 60 jagi,
sáhtát oažžut ealáhaga, jos it sáhte joatkit iežat barggus.

Bissovaččat čalmmehis dahje lihkanvátot olmmoš
oažžu álo bargonávccahisvuodaealáhaga,
vaikke son barggašiige.
Eaktun lea, ahte eará álbmotealáhahkii váikkuheaddji boadut
eai mana álbmotealáhaga boahorájáid badjel.

Go deavddát 65 jagi, Kela muhtá
bargonávccahisvuodaealáhaga boarrásiidealáhahkan.
Dat ii váikku ealáhaga mearrái.

Nuorra olmmoš oažžu veajuiduhttinruđa

Jos leat šaddan bargonávccaheapmin vuollil 15-jahkásažžan,
sáhtát oažžut bargonávccahisvuodaealáhaga,
go deavddát 16 jagi.
Dábálaččat bargonávccahisvuodaealáhaga
ii goittotge oaččo vuollil 20-jahkásažžan.
Nuorra olbmot sáhttet dan sajis oažžut
ámmátlaš veajuiduhttima ja veajuiduhttinruđa.

Ámmátlaš veajuiduhttima mihttomearrin
lea veahkehit du beassat bargoeallimii.
Dutnje dahkkojuvvo persovnnalaš
studeren- ja veajuiduhttinplána.
Dat dahkkojuvvo ovttasbarggus du fuolaheaddjiin
ja áššedovdiiguin.

Ealáhaga sajis oaččut dalle nuora veajuiduhttinruđa.
Dat lea unnimustá 31,99 uro beavvis.
Dan lassin sáhtát oažžut doaibmaváttolašvuodadoarjaga.

Bargan bargonávccahisvuodaealáhagas

Vaikke leat bargonávccahisvuodaealáhagas,
sáhtát bargat muhtun veardde dienasbarggu.

Jos don barggat,
almmut das Kelai ja iežat bargoealáhatlágádussii.
Kela joatká ealáhaga máksima,
jos du dienasboadut leat eanemustá sulaid 976 euro mánotbajis.

Jos barggat bissovaččat
ja dinet badjel 976 euro mánotbajis,
sáhtát guoddit ealáhaga vuoinnastit eanemustá 2 jahkái.
Dalle dutnje ii máksojuvvo ealáhat.
Don it goittotge dárbbas ohcat ealáhaga oddasit,
jos barggut nohket 2 jagi siste.

Jos ožžot ealáhatoažžu dikšundoarjaga seammaáigásaččat
veajuiduhttinruđajagiin dahje bargonávccahisvuodaealáhagain,
sáhtát oažžut báikká lassin Kelas
bajimus doaibmaváttolašvuodadoarjaga.
Dat eaktuda, ahte guodát buot ealáhagaidat vuoinnastit.
Bajimus doaibmaváttolašvuodadoarjaga lea
sullii 493 euro mánotbajis.
Das ii vuolgge vearru.

Jos heaittát bargama, almmut das Kelai.
Kela máksigohtá fas ealáhaga.

Eará doarjagat ealáhatoažžui

Kela máksá ealáhatoažžui čuovvovaš doarjagiid:

- mánnábajádus
- ealáhatoažžu ássandoarjja
- ealáhaga oažžu dikšundoarjja
- sohtelassi ja badjelmearálaš sohtelassi
- vuodđoáigáiibohtindoarjja.

Dáin doarjagiin ii gessojuvvo vearru.

Mánnábajádus

Jos leat ealáhagas ja ásat vuollil 16-jahkásaš mánáin, sáhtát ohcat Kelas mánnábajádusa. Dan oažžu iežas ja beallelačča mánáin.

Mánnábajádus lea sulaid 26 euro mánotbajis máná nammi.

Sáhtát oažžut mánnábajádusa maiddái dalle, jos mánnát ássá eará sajis. Don fertet goittotge fuolahit máná birgenlágis unnimustá ealihandoarjaga meari veardde elege 196 euro mánotbajis.

Sáhtát oažžut mánnábajádusa, vaikke it oččošii álbmotealáhaga. Maiddái eará ealáhagat sáhttet vuoigadahttit mánnábajadussii.

Ealáhatoažžu ássandoarjja

Sáhtát oažžut Kelas ealáhatoažžu ássandoarjaga, jos it sáhte oažžut almmolaš ássandoarjaga. Gáibádussan lea, ahte du boadut leat uhcit ja oaččut ealáhaga, mii addá dutnje vuoigatvuoda ealáhatoažžu ássandoarjagii.

Kela sáhttá máksit doarjaga maiddái láigoaddái.

It sáhte oažžut ealáhatoažžu ássandoarjaga, jos oaččut dušše ovdamearkan muhtun čuovvovaččain:

- oassebargonávccahisvuoda ealáhaga
- oasseáigge ealáhaga
- oassálas áraduvvon boarrásiidealáhaga.

Sáhtát ohcat ealáhatoažžu ássandoarjaga jos

- ásat okto
- ásat beallelaččain
- jos eará ássit seamma visttis ožžot ealáhaga, mii addá vuoigatvuoda ealáhatoažžu ássandoarjagii.

Jos doai guktot ovttas beallelaččain oažžubeahtti ealáhaga, galgabeahtti ohcat ássandoarjaga oktasaš ohcamušain. Doarjja máksojuvvo dudnuide beallái.

Eará dilálašvuodain váldde čielgasa, sáhtátgo oažžut almmolaš ássandoarjaga. Almmolaš ássandoarjagis sáhtát jearrat bálvalannummiris **020 692 210**.

Ealáhatoažžu ássandoarjagis sáhtát jearrat bálvalannummiris **020 692 202**.

Ealáhaga oažžu dikšundoarjja

Jos du doaimmannávccat leat hedjonan buohcuvuoda dahje lámisvuoda dihte, sáhtát oažžut Kelas dikšundoarjaga. Dainna buhttejuvvojit golut, mat šaddet buohcuvuodas dahje lihkanvátus.

Sáhtát oažžut dikšundoarjaga,
jos du návccat fuolahit alddát leat hedjonan jagi áigge.
Dat oaivvilda, ahte dárbbášat divššu dahje veahki
iežat beaivválaš doaimmain.

It sáhte oažžut ealáhaga oažžu dikšundoarjaga,
jos oaččut muhtun dáin ealáhagain:

- oassebargonávccahisvuodaealáhat
- oasseáigeealáhat
- oassálas áraduvvon boarrásiidealáhat.

Dan sajis sáhtát ohcat Kelas doaibmaváttolašvuodadoarjaga.

Dikšundoarjja máksojuvvo sierra meriid
veahkkedárbbu ja goluid mielde:

- Vuodđodikšundoarjja lea sulaid 83 euro mánotbajis.
- Bajiduvvon dikšundoarjja lea sulaid 182 euro mánotbajis.
- Bajimus dikšundoarjja lea sulaid 384 euro mánotbajis.

Sáhtát oažžut dikšundoarjagii veteránalasi,
jos oaččut badjelmearálaš soahtelasi
ja ealáhatoažžu bajiduvvon dahje bajimus dikšundoarjaga.
Veteránalassi lea sullii 126 euro mánotbajis.

Du boađut dahje opmodat eai váikkut dikšundoarjaga oažžumii.

Dikšundoarjja miedihuvvo juogo doaisttáži dahje mearreáigái.

Soahtelassi ja badjelmearálaš soahtelassi

Oaččut Kelas soahtelasi,
jos dus lea juoga čuovvovaš dovddaldagain:

- oahtesoalddát dovddaldat
- soahtebálvalandovddaldat
- soahtedovddaldat.

Dovddaldagaid ii sáhte šat ohcat.

Soahtelasi ožžot maiddái olbmot,
geat leat oassálastán
miinnaohcandoaimmaide jagiin 1945–1952.

Soahtelassi lea sulaid 146 euro mánotbajis.

1.5.2024 rájes soahtelassi lea 200 euro mánotbajis.

Du boađut ja opmodat eai váikkut soahtelassái.

Jos oaččut soahtelasi ja álbmotealáhaga,
de oaččut Kelas maiddái badjelmearálaš soahtelasi.
Stuorimus badjelmearálaš soahtelassi lea
sulaid 301 euro mánotbajis.

Bearašealáhat

Lagašoapmahačča jápmin rievdada bearraša áigáiboađu. Bearašealáhat dorvvasta leaska ja máná áigáiboađu, jos beallelaš dahje máná vánhen jápmá.

Bearašealáhagat leat leaskaidealáhat ja mánáidealáhat.

Kela bearašealáhaga oažžuba

- vuollil 65-jahkásaš leaska
- vuollil 18-jahkásaš máná, gean vánhen dahje fuolaheaddji lea jápmán.

Jos máná stuđere, son sáhtta oažžut bearašealáhaga dan rádjái, go son deavdá 21 jagi.

Bearašealáhaga sáhtta oažžut Kela lassin maiddái jápmán oapmahačča bargoealáhatlágádusas. Oaččut dieđu bargoealáhatlágádusas dahje Ealáhatdorvoguovddážiis (Eläketurvakeskus). Eanadoalliin ja fitnodatdoalliin leat sin iežaset ealáhatdáhkádušat.

Jos oapmahaš lea ássan dahje bargan olgoriikkain, bearaš sáhtta oažžut ealáhaga maiddái olgoriikkain.

Jos oapmahaš lea leamašan bargoeallimis, leaska ja máná sáhttiba oažžut geardebuhtadusa joavkoheaggaoajus. Lasi dieđuid oaččut oapmahaččat bargosajis.

Jos oapmahaš lea jápmán dáhpedorpmis dahje johtolatbárttis, de leaska ja máná sáhttiba oažžut bearašealáhaga maiddái dáhpedorbme- dahje johtolatdáhkádušat. Oaččut lasi dieđu dáhkádušfitnodagas.

Eará bearašealáhagat ja buhtadusat sáhttet čuohcat ealáhagaide ja ássandoarjagii, maid Kela máksá. Bearašealáhagain gessojuvvo vearru.

Leaskkaidealáhat

Kela máksá leaskkaidealáhaga dušše vuollil 65-jahkásaš leskii.

Jos leidde náitalan

Sáhtát oažžut leaskkaidealáhaga, jos dudnos lea oktasaš mánná ja náitaleidde ovdalgo beallelažžat devddii 65 jagi.

Jos dudnos eai leat oktasaš mánát, sáhtát oažžut leaskkaidealáhaga dušše dalle, jos buot čuovvovaš eavttut ollašuvvet:

- Ledjet unnimustá 50-jahkásaš, go beallelaččat jámii.
- Ledjet vuollil 50-jahkásaš ja beallelaččat vuollil 65-jahkásaš, go náitaleidde.
- Náittoslihttu bisttii unnimustá 5 jagi.

Leaskkaidealáhat nohká álo mañimustá dalle, go don deavddát 65 jagi.

Leaskkaidealáhaga bistui leat maiddá eará ráddjehusat,

- jos leat riegádan ovdal jagi 1975 dahje dan mañjána ja
- jos beallelaččat jámii 1.1.2022 dahje dan mañjána.

Dan dáhpáhusas oaččut leaskkaidealáhaga 10 jagi áigge dahje unnimustá dan rádjai, go mánná, gii ássá ovttas duinna, deavdá 18 jagi.

Jos leidde ássanlihtus

Sáhtát oažžut leaskkaidealáhaga, jos buot čuovvovaš eavttut ollašuvvet:

- Beallelaččat jámii 1.1.2022 dahje dan mañjána.
- Dudnos lei oktasaš vuollil 18-jahkásaš mánná, gii ásai dudnuin seamma dálloalus.
- Ledjet fárren ássanlihtui beallelaččaiguin ovdal go son devddii 65 jagi.
- Ássanlihttu bisttii gaskkalduvakeahhtá unnimustá 5 jagi.
- Doai eahppi lean náitalan geainnaga earáin, go beallelaččat jámii.

Leaskkaidealáhat nohká, go dutno nuoramus oktasaš mánná deavdá 18 jagi dahje don ieš deavddát 65 jagi.

Man olu sáhtát oažžut leaskkaidealáhaga?

Leaskkaidealáhahkii gullá álgoealáhat ja vejolaš joatkkaealáhat.

Jos du boadut leat uhccit, sáhtát ohcat maiddá ássandoarjaga.

Beallelačča jápmima mañjána

Kela máksá álgoealáhaga sulaid 383 euro mánotbajis.

Álgoealáhat máksojuvvo 6 mánotbaji áigge.

Álgoealáhaga mañjána sáhtát oažžut joatkkaealáhaga.

Dat čoggo vuoddomearis ja dievasmahttinmearis.

Vuoddomearri lea sulaid 120 euro mánotbajis.

Oaččut dan dušše dalle,

jos leat iežat dahje beallelaččat vuollil 18-jahkásaš máná fuolaheaddji.

Dievasmahttinmeari oažžumii čuhcet measta buot bohtot.
Olles dievasmahttinmearri lea sulaid 623 euro mánotbajis.
Jos náitalat odđasit,
olles dievasmahttinmearri lea sullii 539 euro mánotbajis.

Ealáhaga mearri sáhtta leat uhcit,
jos beallelaččat lea ássan olgoriikkain.

Jos náitalat odđasit
ovdal go deavddát 50 jagi,
Kela heaittiha leaskaidealáhaga máksima.
Oaččut dalle goittotge hávil ruhtameari,
mii vástida 3 jagi ealáhaga.
Ruhtamearri lea uhcit,
jos vuoigatvuođat leaskaidealáhahkii nohká árabut.
Gáibádussan lea,
ahte leat ožžon leaskaidealáhaga
unnimustá 1 jagi áigge.

Mánáidealáhat

Jos máná váhnen jápmá,
Kela máksá mánái mánáidealáhaga.

Vánhemín oaivvildit olbmo,
gii lea ássan ovttas mánáin ja fuolahán sus.
Vánhen sáhtta leat eadni, áhčči dahje eará olmmoš.

Kela máksá mánáidealáhaga dassáži,
go máná deavdá 18 jagi.
Jos máná studere ollesáigásaččat,
ealáhaga máksin sáhtta joatkašuvvat 21 jagi agi rádjai.

Mánáidealáhaga vuodđomearri lea
sulaid 71 euro mánotbajis.
Jos guktot vanhemat leaba jápmán,
máná oažžu sulaid 141 euro mánotbajis.

Vuollil 18-jahkásaš máná sáhtta
dasa lassín oažžut dievasmahttinmeari,
masa váikkuhit eará bearašealáhagat, maid son oažžu.
Dievasmahttinmearri lea eanemustá sulaid 107 euro mánotbajis.

Maiddá jápmán vanhema bargoealáhatlágádus máksá
mánáidealáhaga.

Ohcan ja máksin

Oza ealáhagaid ja eará doarjagiid nehtas:

www.kela.fi/neahtas

Dárkkis ohcamušas, mat mildosat das galget leat mielde.
Maiddái mildosiid sáhtta sáddet nehta bokte.

Sáhtát ohcat ealáhaga dahje doarjaga maiddái skoviin,
man oaččut Kela doaimmahagain ja neahtasiidduin:

www.kela.fi/skovit

Kela poastačujuhush lea

Kela

PL 10

00056 KELA

Mánnábajádusa, leaskaidealáhaga ja mánáidealáhaga
sáhtát ohcat Kelas dušše báberskoviin.

Sáhtát postet skovi Kelai

dahje váldit das gova ja sáddet dan nehta bokte.

Ealáhatohcamuša sáhtta doaimmahit
maiddái man beare ealáhtlágádussii.

Kela boarrásiidealáhaga ja dáhkádusealáhaga
sáhtta ohcat maiddái telefovna bokte dahje
njálmmálaččat Kela doaimmahagas.

Oza boarrásiidealáhaga moadde mánu ovdal,
go leat vuolgimin ealáhahkii.

Kela sáhtta máksit ealáhagaid
mañálgihitii eanemustá 6 mánotbaji áiggis.

Go Kela lea giedahallan du ohcamuša,
oaččut ruoktot mearrádusa.

Mearrádusas mitaluvvojit ealáhaga dahje doarjaga mearri,
ákkastallamat ja máksinbeaivi.

Oaččut mearrádusa maiddái dalle,

jos dutnje ii leat mieđihuvvon ealáhat dehe doarjja.

Oza ealáhaga maiddái olgoriikka barggus

Olgoriikkain ássan ja bargan sáhttet váikkuhit

álbmotealáhahkii ja bearašealáhahkii.

Jos leat ássan dahje bargan olgoriikkain,

sáhtát oažžut ealáhaga barganriikkas.

Leaska sáhtta oažžut bearašealáhaga riikkas,

gos beallelaš lea bargan.

Dihto olgoriikka ealáhagaid sáhtta ohcat seamma skoviin
go Suoma ealáhagaid.

Muitte deavdit ja laktit ohcamušii maiddái U-miellidusskovi,

man namma lea Miellidus U - Ássan ja bargan olgoriikkain,

Liite U - Asuminen ja työnteke ulkomailla.

Dat dárbbášuvvo ealáhatohcamuša miellidusin álo,

jos leat ássan, bargan dahje studeren olgoriikkain.

Sáhtát bivdit árvvoštallama ealáhagas ovddalgihtii

Jos háliidat čielggadit ovddalgihtii, sáhtátgo oažžut álbmotealáhaga, sáhtát bivdit árvvoštallama bargoealáhagas iežat bargoealáhuslágádusas.

Oaččut árvvoštallama maiddá neahtas:

www.tyoelake.fi

Bálvalus láidesta du iežat bargoealáhtlágádusa bálvalussii.

Bivdde dan maŋŋá Kelas árvvoštallama álbmotealáhagas ja das, sáhtátgo oažžut dáhkádusealáhaga.

Máksinbeaivvit

Kela máksá boarrásiidealáhaga, bargonávccahisvuodaidealáhaga, ealáhaga oažžu dikšundoarjaga ja soahtelasit juohke mánotbaji 7. beaivvi.

Dáhkádusealáhat máksojuvvo mánotbaji 22. beaivvi.

Ealáhatoažžu ássandoarjja máksojuvvo mánotbaji 4. beaivvi.

Mánnábajádus ja bearašealáhat máksojuvvojit sohkanama álgobustáva mielde:

- A–K mánotbaji 4. beaivvi
- L–R mánotbaji 14. beaivvi
- S–Ö mánotbaji 22. beaivvi.

Jos bánku lea gitta ealáhaga dahje doarjaga máksinbeaivve, oaččut ruđaid iežat kontui árabut.

Ovdamearkkat ealáhatoažžu boađuin 2024

Távvalis leat ovdamearkkat Helssegis okto ássi ealáhatolbmo doarjagiin ja vearuin. Buot ovdamearkkain vistti láigu lea 700 euro mánotbajis.

Ovdamearkkain ealáhatolbmos eai leat eará boađut go ealáhagat.

Oanádus e/mb mearkkaša euro mánotbajis.

Ruhtamearit leat jorbejuvvon.

Bargo-ealáhat e/mb	Álbmot-ealáhat e/mb	Dáhkádus-ealáhat e/mb	Vearru e/mb	Ássandoarjja e/mb	Netto-boađut e/mb*
0	0	977	0	505	1481
0	776	201	0	505	1481
100	758	118	0	505	1481
200	708	68	0	505	1481
400	608	0	0	493	1502
600	508	0	0	458	1567
800	408	0	-28	423	1603
1000	308	0	-65	388	1631
1200	208	0	-103	353	1659
1400	108	0	-140	318	1687
1601	8	0	-177	283	1715

*Nettobohtu mearkkaša ealáhatolbmo boađuid dan maŋŋá, go vearut leat geahpeduvvon. Dáin boađuin galgá máksit láiggu ja eará beaivválaš goluid.

Almmut, jos du dilli nuppástuvvá

Jos du eallin nuppástuvvá,
dat sáhttá váikkuhit Kela doarjagiidda, maid don oaččut.
Nuppástus sáhttá guoskat ovdamearkka dihte ássama,
boaduid, bargama dahje bearraša.

Muitte almmuhit nuppástusain Kelai.
Sáhtát dahkat dan nehtas, telefonna dahje
doaimmahagas.

Dus lea ovddasvástádus iežat bealis sihkkarastit,
ahte Kelas leat rivttes dieđut.
Dalle dutnje máksojuvvon doarjaga mearri lea riehta.

Jos mearrádušas lea feaila

Jos leat dan oaivilis, ahte Kela mearrádušas lea feaila,
sáhtát ohcat nuppástusa mearrádussii.

Oaččut mearrádusa mielde rávvagiid das,
mo nuppástus ohccojuvvo.

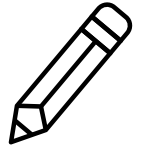
Jos dus leat jearaldagat, váldde vuos oktavuoda Kelai.

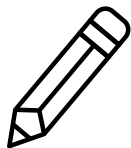
Nehtas sáhtát

- ohcat doarjagiid
- sáddet čuvvosiid
- dárkkistit iežat ohcamuša dili
- sáddet dieđuid
- almmuhit nuppástusain
- heittihit doarjaga.

Mituimerkejumit

Muituimerkejumit

Ná Kela bálvala

Nehtas

Loga Kela doarjagiin sámegillii:

www.kela.fi/davvisamegiella

Rehkenastte doarjaga meari:

www.kela.fi/laskurit

Divššo áššiid nehtas:

www.kela.fi/neahtas

Sisačálit neahttabálvalusaide

MuKelai (OmaKela) ja áigevárremii galgá sisačálihit.

Dárbbášat bánkodovddaldagaid dehe mobiilanannema.

Veahkki áššiid dikšumii

Gáiddusbálvalusas oaččut

persovnnalaš rávvema

ja bagadeami:

www.kela.fi/gaiddusbalvalusas

Sáhtát addit nuppi olbmui

lobi dikšut du Kela-áššiid:

www.kela.fi/assiid-diksun-nuppi-olbmo-beales

Bálvalanbáikkis

Dárkkis čujuhusaid ja rabasáiggiid:

www.kela.fi/doaimmahagas

Telefovna bokte

Davvisámegielat telefonbálvalus

Rabas vu–be diibmu 9–11.

020 634 2894

Sáhtát sáddet Kelai rávdnjepoastta ja bivdit, ahte dutnje válđojuvvo oktavuoha:

saame@kela.fi

Eará bálvalannummirat

Rabas vu–be diibmu 9–16.

Áigái-boahtindoarjja.....020 692 207

Ássan.....020 692 210

Bargguhisvuoha.....020 692 210

Bearran020 634 4940

Buohcan ja koarttat.....020 692 204

Ealáhagat.....020 692 202

Riikkaidgaskasaš dilit
(vu–be dmu 10–15).....020 634 0200

Studeren ja vearjo-
geatnegasvuoha.....020 692 209

Vánhenvuoha.....020 692 206

Veajuiduhttin ja
doaimváttošvuoda-
doarjagat020 692 205

Ringen ja vuoru vuordin
máksat telefonsoahpamuša
hattiid mielde.

Loga lasi:

www.kela.fi/telefovnnain

Kela davvisámegillii

Davvisámegielaht neahttasiiddut:
www.kela.fi/davvisamegiella

Davvisámegielaht gihppagat:

Almmolaš ássandoarjja

Áigái boahtindoarjja

Bargguhisvuohta

Buohcan ja doaibmaváttolašvuođadoarjagat

■ **Ealáhagat ja eará ealáhatoažžu doarjagat**

Mánnábearrašat

Olgoriikkain Supmii dahje Suomas olgoriikkaide

Studeanttat ja vearjogeatnegasat

Veajuiduhttin

Davvisámegielaht gihppagiid sáhtttá čálihit
Kela neahttasiidduin:
www.kela.fi/brosyrat